Небам адзіным…

У галерэі "Універсітэт культуры" прходзіла мастацкая выстава, прысвечаная 25-годдзю усталявання дыпламатычных адносін паміж Беларуссю і Грузіяй. Сама назва выставы "Пад небам Грузіі і Беларусі" нібыта адсылае нас да радкоў Андрэя Вазнясенскага: "Родины разны, но небо едино. Небом единым жив человек".

Пётра ВАСІЛЕЎСКІ

Андрэй Смаляк. "Партрэт народнай артысткі Грузіі Тамары Цулукідзэ".

Тут варта дадаць, што па гістарычных мерках яшчэ зусім нядаўна мы лічылі радзімай велізарную прастору, пазначаную на палітычных картах чырвонай фарбай і абрэвіятурай "СССР". Людзі пакалення, якое памятае той час, і сёння не ўспрымаюць Грузію замежжам. У любым выпадку сантымент да гэтай краіны ў беларускім грамадстве ёсць. Памятаючы, як высока цанілі ў савецкі час грузінскую самабытнасць, многія ў Беларусі і дагэтуль цікавяцца тым, што адбываецца ў мастацтве гэтай закаўказскай рэспублікі.

Выстава якраз і з'яўляецца сведчаннем такой цікаўнасці і, калі хочаце, знакам ментальнага паразумення нашых краін. Самі карціны, за малым выключэннем, наўпрост не звязаныя з грузінскай тэматыкай, але ўспрымаюцца як вобразнае водгулле ўспамінаў пра экзатычную краіну накладзенае на іншую рэчаіснасць. Творчасць Андрэя Смаляка, Сяргея Рымашэўскага, Леаніда Данеліі, Валянціна Губарава аматарам мастацтва добра вядомая, прынамсі — у нашай краіне. Але ў дадзеным выпадку глядач мае магчымасць не толькі аднавіць у памяці бачанае раней, але і сустрэцца з творамі, што раней не экспанаваліся. У прыватнасці, гэта новыя тэатральныя партрэты Андрэя Смаляка. Для мастака важна пабачыць тое, што робіцца на сцэне не з глядзельнай залы, а з боку куліс. Гэта як зазірнуць у душу акцёра, асэнсаваць ягоную падвоеную свядомасць, як ваганне паміж уяўнай рэчаіснасцю і брутальнай віртуальнасцю. Убачыць за кідкім цярыстым карнавальным касцюмам самотную, часта безабаронную душу.

На карцінах Сяргея Рымашэўскага ўсе людзі — дзеці, нават калі яны дарослыя; а матэрыяльны свет — адбітак казак, якімі маці калыхаюць немаўлят. Мала хто здольны з гадамі захаваць уласцівы дзецям незамутнёны погляд на рэчаіснасць. А калі ў каго атрымліваецца, дык не ведаеш зайздросціць яму ці спачуваць. Менавіта так я ўспрымаю карціны Рымашэўскага.

Леанід Данелія спалучае ў сваіх работах розныя часовыя пласты такім чынам, што глядач можа адчуваць час як катэгорыю прастораваю. А Валянцін Губараў, хоць і паездзіў па свеце, бачыў сталіцы і мегаполісы, усё адно паўсюль знаходзіць знаёмую з дзяцінства правінцыю — "глыбінку". Звычайна ягонае мастацтва класіфікуюць як "наіўнае", а па мне дык спадар Валянцін — мудры творца, які ведае, што правінцыя — не геаграфія, а стан душы і лад мыслення.

Тамара Батакова-Мацвеенка — мастак-монументаліст. Але, бадай, кожнага прафесіянала, навучанага працаваць з вялікімі аб'ёмамі, цягне калі-нікалі да мастацтва камернага. Асабліва, калі няма заказаў на манументальныя творы. Гэту прагу мастак рэалізуе ў краявідах. На выставе яна прадставіла горныя пейзажы.

Кахабер Гагохія — адзіны сярод удзельнікаў выставы ўраджэнец Закаўказзя. У стылістыцы на мяжы абстракцыі і містыкі ён адлюстроўвае легенды сваёй радзімы.

Цікава ўявіць падобную выставу ў Грузіі. Што бы прадставілі на ёй грузінскія мастакі ў якасці водгука на падзею, у роўнай ступені важную для іх краіны і Беларусі?

К

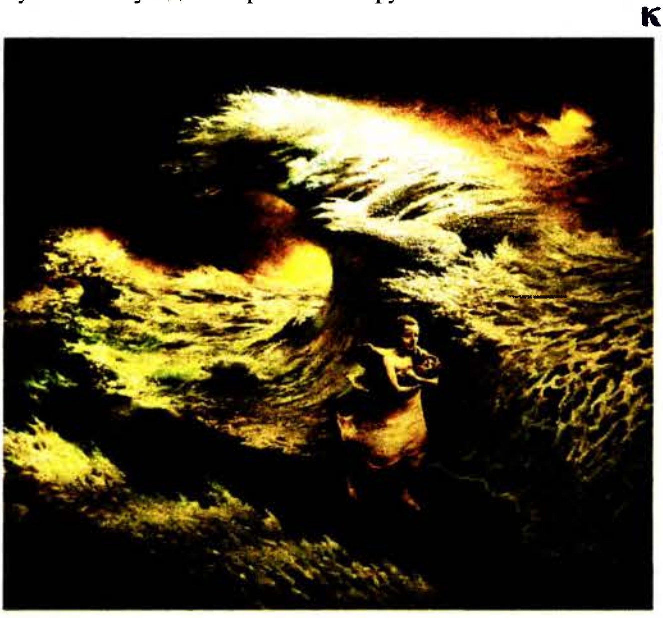

Сяргей Рымашэўскі. "Тая, што бяжыць па хвалях".

ДЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ